Ч. 157 (12.813). Львів, пятниця 17. липня 1931. Pocztowe opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Побіда творчої одиниці.

Ще про останню радянську сензацію.

Останній виступ нинішнього червоного царя Сталіна, якому ми присвятили вже кілька увал, не перестав бути сензацією на велику світову мірку. Взагалі три події приковують нині увагу широкої світової опінії та всіх відповідальних політичних чинників: німецька катастрофа, конфлікт католицько-фашистівський і згадана більшовицька сензація. І ці три теми не сходять зі сторінок преси.

Бо справді, чим пильніше вчитуватися у ревеляційну промову Сталіна, тим яснішою стає глибінь її значіння. В попередніх наших увагах ми схарактеризували ту промову, як ствердження „банкроцтва пролетаризації пролетарського царства" („Діло" з 11. ц. м.). Але, здається, поворот до метод капіталістичної господарки, заповіджений Сталіном, найбільшого значіння набирає не з погляду банкроцтва змагань до спролетаризування 150 міліонів мешканців СРСР (вони справді спролетаризувалися у розумінні шаленого зубожіння, але одночасно й держава стала великою оселею нуждарів), а з погляду банкроцтва засадничої ідеї комунізму, якою є нехтування одиницею у користь загалу.

Цю — подекуди навіть здорову ідею — радянська дійсність (як і стільки інших на око великих і гарних ідей) викривила та довела до абсурду. Негація індивідуума та обожання колективу на ділі проявилося у виключенні поза скобки життя усякого самостійно-творчого духа й у мертвецькій механізації всіх ділянок державної політики, культури й економіки. Знаємо за численних прикладах, як навіть кожного талановитшого 100-відсоткового „пролетарського" письменника швидше чи пізніше „обнизується" на Радянщині, щоби надто яскравими індивідуальними рисами своєї творчости не вибивався надто високо понад сіру масу. В господарській політиці проголошено „буржуазним пересудом" всяку приватну ініціятиву, а картелі, трести й колективи при безоглядній централізації всього величезного апарату в руках невеличкої партійної кліки — мали створити нову — ідеальну — державно-господарську систему.

Змеханізовано людину й змеханізовано цілу продукцію. А що цілу ту операцію переводили фанатики — доктринери, розцвив на Радянщині страхітливий культ некомпетенції. Партійний білет став свідоцтвом фаховости його власника, — фаховости й у науці і в економіці. Спершу „специ" служили бодай, як допомічні органи, як неофіціяльні закулісові дорадники й підповідачі. Але згодом почалася на „спеців" нагінка: і ніякі „саботажі" не були причиною тієї нагінки, лише страх перед вивищенням одиничного авторитету над юрбою безавторитетних анонімів. Таким робом ціле господарське життя на такій величезній державній території, як Союз Радянських Республик, опинилося під кермою партійно-політичних комуністичних ячейок. У свою чергу ці ячейки розвинули таку широку „радісну творчість", з повним злегковаженням усяких таких „пересудів", як рівновага між продукцією та консумцією, видаткування інвестиційних капіталів відповідно до бюджетових можливостей і т. д. і т. д., що врешті не тільки ціла „пятилєтка" опинилася над катастрофою, але взагалі ціле державне господарство СРСР.

Покликання назад до провідної ролі фаховців; віддача керми підприємств в руки свідомих справи одиниць; заповідь винагороджування людей відповідно до їх знання і праці а не політичного стажу; признання принципу поділу робітників на кваліфікованих і некваліфікованих — це все є прилюдним признанням побіди одиниці над масою у країні, в якій одиницю зведено до нулі, в країні, в якій вбито навіть в одиниці всяке почуття власної гідности.

Українці в Румунії.

Перепалка між сенатором д-ром Маєр Михальським і мін. Манойлеску.

Заяву посла д-ра Залозецького вислухала камера, не перериваючи бесідникові, зате в сенаті переривав міністр Манойлеску бесіду сенатора д-ра Маєр-Михальського, з чого вийшла цікава контраверза, з якою хочемо познайомити і наших читачів.

Уже з самого початку, коли сенатор Михальський згадав, що „український нарід у Румунії трактується найнесправедливіше в цілій державі", почулися голоси: „Та якже це! Невірно"!

В часі, коли наш сенатор відчитував уступ зі заяви про упослідження на полі шкільництва і переслідування учителів, що „викликає недовіря й незадоволення серед народу", М. Манойлеску, міністр промислу й торговлі, перервав окликом: „Навіть ваша присутність тут є один з доказів про спосіб, як трактується українська меншість".

Д-р Михальський: Булаб доказом лише тоді, колиб нас тут було в сенаті найменше пятьох.

(Говорить дальше): Наші читальні замикають незаконно, не зважаючи на те, що вони перед війною записані як правні особи, відбирають так хліборобам природні гнізда їх національної культури й економічного розвитку. А вислідом того є те, що зачинає ширитися комунізм і по селах, не знаходячи там ніякого національного відпору.

М. Манойлеску: „Мені здається, що ви не стоїте на ворожій стопі з комунізмом".

Д-р Михальський: Ми є його противниками і боремося з ним. Це є й причина, чому ми приєдналися до Національного Обєднання. Йдучи разом до виборів, ми хотіли показати і правительству і цілій державі, що ми бажаємо боротися спільно з румунським народом проти всіх спроб комунізму і всяких інших екстремізмів. (Оплески).

(Говорить дальше): Українські збольшевичені [...] університетів і інших вищих шкіл дістають посади лише з найбільшими трудношами, як взагалі їх дістануть.

Наша театральна дружина стрічається зі всякими трудношами. І найменший жандарм з села засвоює собі право противитися дозволам дирекції „Народнього Виховання".

Нічого не робиться розумного, щоб держава дала поміч нашим селянам у горах, котрі від якогось часу живуть у найтяжчій біді. Сплавні такси Черемошем страшенно великі.

М. Манойлеску: „Це також українська справа, пане сенатор?"

Д-р Михальський: Це така справа, що інтересує наш нарід, бо він мешкає у великій частині в тих околицях, куди тече Черемош і де не можна використувати лісів через величезні такси так, що селяни гинуть з голоду.

М. Манойлеску: Над Бистрицею і в інших околицях річ мається таксамо.

Д-р Михальський: Я говорю про те, що діється в наших околицях.

М. Манойлеску: Я не перечу, що може й говорите правду в самій річі. Але нас вражає несподівано й неприємно те, що ви, котрого вибрано на лістах Національного Обєднання, приходите сюди й робите звязки прямо з цим невдоволенням загально-економічної натури, яке не має нічого спільного з народністю, які ніяк не звернені проти української національности, ані питання національного. (Оплески). Цього звязку ми не допускаємо.

Д-р Михальський: Правда, пане міністре, це є загальні справи, але вони зачіпають у першій мірі інтереси українського народу, в котрого імени я й говорю з цієї трибуни. Це мій обовязок звертати увагу правительства на те розпучливе положення, в якому находяться тепер мешканці Черемошчини.

Ми боролися за лісти Національного Обєднання, показуючи народові, чому ми йдемо з урядом, обіцюючи, що уряд направить справу.

При заключенні цього виборчого картелю запевнив нам міністр Арджетояну три мандати, ґарантовані нам через евентуальні димісії або оптації. Один з цих мандатів ми втратили так, що нас тут є лише двох українських представників, котрі заступають наш нарід у Румунії, що числить майже один міліон душ.

М. Манойлеску: І ми втратили.

Д-р Михальський: Але нам запевнено всі три мандати!

Контраверза між міністром і українським сенатором звернула увагу на себе цілого сенату, який оплескував укінці заяву українського бесідника.

Доказом зацікавлення, яке ставив сенат супроти заяви українського сенатора, є те, що референт відповіди на месаж, віцепрезидент сенату і декан букарештенської камери, Траян Александреску, відповідаючи всім проголошеним заявам, присвятив у своїй промові більше місця заяві нашого сенатора, впевняючи його, що уряд з певністю зверне увагу на українські домагання так, що вони будуть сповнені з найширшій мірі і в найкоротшому часі.

Міністр Манойлеску, з котрим сенатор д-р Маєр-Михальський стрінувся зараз по промові Траяна Александреску, звернувся до нього з запитом, котра справа для українців найважнійша і на що вони покладають в першій мірі вагу. На відповідь сенатора, що в першій мірі треба залагодити справу шкіл і читалень, бо тільки так можна буде заспокоїти маси нашого селянства, сказав мін. Манойлеску, щоби сенатор доручив йому меморіял у цій справі, який він предложить раді міністрів.

—o—

Наради в Парижі.

В середу 15. липня ц. р. приїхав до Парижа англ. мін. закорд. справ Гендерсон та конферував майже цілий день з Бріяном і премієром Лявалем. Гендерсон заявив кореспондентові бюра Райтера, що головним завданням його побуту в Парижі є довести до порозуміння між Францією та Німеччиною. В середу вечором приїхав до Парижа ам. нім. закорд. справ Стімсон з яким теж конферував Гендерсон. Головною темою цих париських розмов було катастрофальне положення в Німеччині.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 11. lipca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 149 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 7. lipca 1931 r. do Sygn. VI. l. Pr. 322/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 11. lipca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 6 lipca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 149 z daty Lwów dnia 7. lipca 1931 r. zawierającego w artykule pt. „Jak ce nazwaty" wraz z tytułem w całości, znamiona występku z art. V. ust. z 17/12 1862 L. 8 Dzpp. z r. 1863 i § 488 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzial. redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 Dzpp. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu zapomocą zmyślonych i przekręconych faktów obwinić komisarza rządowego Domu Narodnego we Lwowie, a zatem poniżyć go w opinji publicznej i uczynić godnym prawdy co odpowiada znamionom występku z § 488 uk. i z art. V. ust. 17/12 1862 L. 8 Dzpp. z r. 1863. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr.

Protokulant: E. Hopfen wr.

Za zgodność: Albin Schönthaler starszy sekretarz.

Жінка та безробіття.

II.

Народні харчівні. — Як їх уладити? — Народня ноша. — Килимарство.

Розгляньмося уважно серед нас, чого в нас нестає, а що могло би бути.

Найздоровіший дотепер елемент нашої суспільности, робітники та селяни, щораз більше починають недужати на шлунок. Нема сумніву, що причиною того є нездорова їда.

Наш селянин бодай раз на тиждень мусить бути у місті, має орудки на торзі. То щось треба йому купити то продати, а іноді навіть розважитися та масно зїсти. Він перш усього заходить до підрядної харчівні. Їсть там зі смаком вудженину і попиває горячим чаєм.

Найбільше таких селянських гостей мають підгірські та гірські містечка. Верховинець живе не лише зі скотарства, а й з ремесла. Він заробляє гроші, але дома не має що їсти, бо гори не родять хліба. Тому він зчаста навідується до міських, дешевих харчівень. Там лишає він більшу частину свого зарібку і нищить собі штучними товщами шлунок.

Народні Харчівні, зорганізовані нашими людьми, були би не лише дохідним джерелом, але й патріотичним ділом.

Така „Народня Кухня" дуже корисна інституція також для трудової вбогої інтеліґенції. Її треба би засновувати на правах кооперативи так, як „Народну Торговлю" та „Маслосоюз".

До варення в дешевій, Народній Харчівні не треба спеціяльних студій. Приготовляти прості страви: бараболі, кашу, борщ чи вареники — зуміє кожна сільська молодиця. А вести рахунки та розпорядитися — зуміє кожна інтеліґентна жінка.

У таких харчівнях могли би також практикувати сільські дівчата. Богатші селяни вже й тепер радо висилають доньок до міста, оплачують їм хату, харч та науку, щоби лише навчилися шити чи варити. Народня Харчівня мала би з таких дівчат велику, безплатну поміч.

Народну Харчівню уявляю собі так: посередині якогось мешкання, скажім у сутеринах, типова селянська хата з традиційними, широкими ослонами довкола. Перед ослонами довгі, білі столи. На стінах образи, прибрані вишиваними рушниками та чічками. Коло порога мисник, в куті грубка, де можна би погрітися. Посудина народнього виробу, і та, що до декорації і та, що до вжитку. Прислуга в селянських, народніх одягах. Тут також слід би зберігати народні звичаї та традиційно-народні поздоровлення. Вибаглива чистота була би одинокім комфортом у Народній Харчівні.

Такі харчівні повинні бути в кожній дільниці Львова.

Велике лихо насувається на наш нарід. Між нашими селянами запанувала мода, що руйнує і так уже вбогі села. Мода є всевладна. Запобігти їй, стримати її похід — ми вже не в силі. Але ми можемо її використати: братися до торговлі модними річами. До того надаються головно текстильні матеріяли та готові одяги. По цілім краю, у всіх містах і містечках могли би повстати невеликі а солідні крамниці з готовими сукнями, плащами і обувю. Недорогі, а модні, мали би вони величезний збут. І зарібок на них був би певний, бо наше сільське жіноцтво, скорше, як на їду, видає гроші на модні одяги.

Річ природна, що ці готові одяги не будемо спроваджувати з чужини... Їх доставлятимуть наші кравецькі робітні, основані та ведені нашим інтеліґентним жіноцтвом, у кожнім містечку та місті.

Ви не є у кравецтві фахові? Це нічого? Але ви підприємчиві і це вам вистане, щоби мати свою робітню. Ви входите у порозуміння наприклад з ученицею кравецької школи, ви дбаєте за клієнтелю, за рекляму, про те, щоби ви обі мали, що їсти, а вона шие. Згодом і учениці знайдуться. Вони поможуть шити, ще й за науку заплатять добре. Можна іще когось приймити або взяти до спілки. Така спілка, солідна та згідна, може дуже гарно розвиватися. І принесе вам дохід ліпший, як той, який має початкова учителька.

Наше село стане у майбутньому добрим джерелом зарібку. Щораз частіше входить по селах мода, що селянки дають своїм донькам на виправу „панські покривала, так звані ковдри. Виріб їх, не така то велика штука. Хто вміє шити, той навчиться скоро виробляти ковдри. Таке виробництво можна би завести при кожній нашій кравецькій робітні.

Як тепер маємо цілу сітку харчевих кооператив, так само повинні ми мати й текстильні кооперативи. Вони так само як і тамті потрібні в кожнім місті та містечку, а були би від харчевих спілок без порівнання дохідніші. Наші селяни, як відомо, носять уже лиш фабричні вироби. Вони купують лихі, бо дешеві сорти, тому мусять купувати часто і дають торговцям добрий заробок.

Але тут також треба би мати дві спільнички. Одна продавала би, а друга вела би рахунки, спроваджувала крам та дбала за рекляму. Без реклями нині ніяке підприємство не розвинеться. Хоч у теперішніх часах, при незвичайнім поширенню національної свідомости серед нашого селянства, і за рекляму не буде тяжко. Треба лиш зєднати собі в кожнім селі священика, вчительку і кілька інтеліґентних селянок, та давати можливо добрі матеріяли, за дешеву ціну, а передовсім солідну міру.

А фонди на це все? І фонди треба самим роздобути, треба творити такі речі з нічого. На провінції хати недорогі, а фабрики дають й на борг. Невеличка крамничка, покищо хочби й у власній хаті, не вимагатиме великих фондів. Зрештою, хотіти — це могти. Хто дійсно схоче мати крамницю, в того не буде ніяких перепон.

Донька священика, учителя, міщанина, чи селянина, кінчить середню школу і сидить дома. Покищо батько може їй дати утримання, але що далі?

За батьковими плечима легко дорабля[тися]. Тож не слід тратити ні хвилини дорогого часу. Кого є хист до рисунків, зручність до всяких ... ночих робіт з артистичним смаком — той ... має хліб у руках. Треба лише навчитися килимарства. Килимарські робітні є й у Львові, ... Гуцульщині є вони в кожній селянській ха[ті]. Килимкарський варстат дуже примітивни[й] ... платиться недорого. Поставити його у батьківській хаті, призбирати взорів серед народу і ... братися до праці. Такі ручно випрацьовані килими купують тепер свої і чужі радо. Одн[ак] ... справді народніх килимів, повних смаку, що ... ли би не лише матеріяльну, але й мистецьку вартість, дуже мало. У Косові, крім „Гуцульського Мистецтва" та „Гуцульщини" є ба[гато] чужих килимарських фабричок, ведених людьми, що не мають найменшого мистецького смаку. Вони випускають у світ килимарські дипос..., зладжені за чужинними поганими виробами, заробляють на них великі гроші.

При виробі килимів і вовняних хідників ... жна легко заробити стільки, скільки зароб[ляє] вчителька і при тім сидіти дома. Не треба б[ло]ти по чужині і паражуватися на втрату ... ровля.

Згодом можна би з селянських дівчат, ... вчених відповідно, придбати собі помічни[ць] ... підприємство поширити. Але само собою, ... треба в своїм фаху досконалитися. Треба ст[у]ювати пильно народнє мистецтво та етнограф[ію]. Читати відповідні твори, оглядати музеї, фаб[ри]ки килимів, старатися за нові взори та нові ... лярські проєкти — поліпшувати та поширю[вати] своє підприємство, доки не дасть воно відпо[від]ного приходу. Тоді подякувати батькам за ... шу поміч, найняти собі окреме мешкання у ... самім селі, якщо воно недалеко залізниці, аб[о в] найближчім містечку — загосподарити і розг[ля]нутися за чоловіком. При його помочі може ... робітня дати достаточне утримання для ... родини.

Володимира Жуковецьк[а].

—o—

Димісія Гінденбурґа!

По повороті през. Нім. Державного Б[анку] д-ра Лютера до Берліна з Базель, стало ясн[о], що Рада Банку Міжнародніх Розрахунків у Ба[]зель не дасть позички у висоті 600 міл[ьйонів] марок, лише продовжить редисконтовий [кре]дит Нім. Державному Банкові у висоті 100 [мі]ліонів марок. Тому в середу 15. липня ц. р. [при]значено дальші наради нім. уряду, у яких [бе]руть участь теж през. Гінденбурґ і д-р Лют[ер]. На цій конференції устійнять становище ... уряду щодо політичних уступок на кор[исть] Франції, щоб Німеччина осягнула позичку в Па[]рижі. Політичні круги Німеччини переконані, що нові політичні уступки канцлера Брі[нінґа] потягнуть за собою негайно димісію Гінденбур[]ґа зі становища президента Німеччини.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ЛИПНЯ 1931.

ЯР. МАНДЮКОВА. 5)

В обіймах адрійської перли.

Загубилися. — Заручини з морем. — Їзда „зайцем".

Витискаємо останки морської води й тікаємо.

— Аах, як мене нога болить! — кричу, дивлюся на ногу й на силу видираю малого рачка, що сверликом вкинся в тіло.

— Дивіть! Таке мале,а таке злобне.

Заки ми зібралися, трохи побалакали з товаришкою, приходимо до галі, а наших, начеб вода змела.

— Що за біда, де вони?

— Що ми тепер зробимо — більває моя сусідка й бігає довкола пальми.

Я жартую:

— Загубилися, так велика штука! Сідаймо на яке човенце і їдьмо! Годі нам сидіти на березі й руки ламати.

— Певно...

— Отже ходім скоренько, бо вже вечір.

Біжимо парком, продираємося крізь юрбу прохожих до пристані.

Сирена на пароплаві дає вже знак до відпливу, але він стоїть ще при березі.

Вбігаємо на чердак, попри будку з білетами й сідаємо спокійно на лавочці, начеб заплатили білет.

Вже безпечні їдемо у Венецію, ніхто нам тепер нічого не зробить.

Сонце почало саме заходити й кинуло на прощання сніп червоного проміння, розбилося на шнуровій плетінці, та зачіпилося по одній плямці на наших носах.

На обрію у червоному світлі появився білий пароплав, наче ширококрилий золотистий лебідь, повіваючи прапором адрійського льва.

І прийшла мені на думку хвилина зперед тисячу літ, коли то дожа Пієтро Орсеоля завів свято „заручин дожі з морем", символічне свято обняття влади над морем.

Саме в маю, в день Вознесення, епископ вручив дожі прапор з львом св. Марка, потім поїхали всі на острів Ґрадо, де патріярх дав дожі перстень св. Гермаґора, як символ перемоги. Від цього часу, щороку виїздив великий, золотом і різьбами прикрашений корабель Буцентоpo з дожею, окружений сотнями ґондоль з герольдами й сурмачами.

Патріярх благословив перстень, а дожа кидав його в море зі словами: **Desponsamus te mare, in signum veri perpetuique dominii.**

А кораблик їхав у червоній полумії повіваючи прапором, але без дожі...

Тимчасом ми доїхали до Венеції. Запалахкотіли тисячі золотистих вогників, так само, як колись на вежі Марка кидали ріжнокольорне світло на честь спортового зїзду.

Задивилася я на цей мальовничий краєвид і здавалося мені, що дивом спускається молодець з китицею квіток і передає її Догаресі. Та це був лише один мент. Я прочуняла у пристані серед натовпу крикливої юрби.

Мене зачіпає контрольор: білієті!

Свобідно впихаю йому в руку купелеві білети.

Здивовано дивиться на білети, потім на мене: „Че білієті ді баньо".

— Алеж певно, що купелеві, але інших мене нема — й переходимо біля нього.

Він глядить на нас і сміється.

Але ми вже на березі й собі регочемося.

— Вдалося нам переїхати задурно — ка[жу] — бачите, а ви вже хотіли плакати! Талант у ... небиякий, тільки не даємо йому розвинутися.

— Називаєте це талантом?

— Невинний жарт, правда?

Після вечері, наша пачка чимчикує на ... щу св. Марка, послухати музики. Бозна ... раємося біля „мосту зітхань" й ми на рухли[вій] освітленій площі.

Солодкі голуби сплять й снять про кукуру[]дзу, а ми проходжуємося на їх місці наче спр[ав]жні венецькі горожани.

На площі грає музика всякі міжнаро[дні] мельодії.

Церковні мозаїки виринають з темряви ... одинокі постаті оживають, виступають на ... тому підложі й зависають у повітрі.

— Зовсім без сенсу волочимося по цій ... щі, краще використаймо останню венецьку ...

І за хвилину пертрактуємо вже з ... долієром.

— Сініора, за одну ліру возитиму вас ... години, — запевняє він.

Але я вже добре знаю італійських ... ців, тому краще запевнитися.

— За всіх одну ліру? — питаю

— Від особи!

— Дам вам три ліри, але уважайте: ... не дам ні сотика й возити маєте нас годину.

— Сі, сі, сініора! — годиться ґондо[льєр]. Чемно подає нам руку, втягає до середини й в[ід]биває від берега

(Докінчення буде.)

З польської преси.

„12 літ пошуканок".

Теорії „Газети Варшавскої" на тему „рускосці" і відповідь „Газети Поранної".

„Ґазета Варшавска" з 14. ц. м. помістила передову статтю, присвячену справі номінації нового львівського воєводи. Стаття, затитулована: „Передчасна проба", намагається переконати читачів, що зовсім непотрібно, а навіть шкідливо, привязується до тої справи якесь виїмкове політичне значіння. Заявляючи себе приклонником „більшої нормалізації політичних відносин у Східній Галичині" („Малопольсце Всходнєй"), автор сумнівається в успіх якоїсь такої акції тому, що „одинаково уряд, як і місцеві адміністраційні чинники зовсім ще не готові до розвязки цієї важливої проблєми". Після такого слушного твердження і після делікатного осуду „пацифікації", слідує цілком абсурдна мотивація.

„Найважнішою річю є те, що правлячий табор не може позбутися тенденції надавати рускій проблємі („квестія руска") в границях Польщі присмаку міжнародньої проблєми. У свідомості діячів і письменників того табору „квестія руска" („лапки" наші — Ред.) покривається зовсім з українською проблємою, що потягає за собою ряд консеквенцій, які на практиці виключають можливість розвязання її на терені нашої держави. Чиж треба широко пояснювати, що хотячи розвязати „квестію руску" і знормалізувати політичні відносини на терені Східньої Галичини („Малопольсце Всходнєй"), треба передусім зірвати зі штучним поняттям українщини („україньскосьці"), яке нашому руському населенню надають українські партії, хотячи зробити з нього шляхом ширшої пропаґанди нерозривну частину українського народу, який буцім-то(!!) твориться **(„tworzącego się rzekomo narodu ukraińskiego")**.

Є це перша умовина політичної і культурної асиміляції, без якої важко казати про тривкий уклад відносин у наших східних воєвідствах. Поза політичною і цивілізаційною асиміляцією, про яку багато говориться, а мало реалізується, заходить також потреба значної поправи етнічної рівноваги (!) на східних теренах шляхом внутрішньої кольонізації, яку там велося від соток літ а тепер майже зовсім занехано. Вкінці, хотячи осягнути реальні вислідки у ділянці тіснішого зіспоєння наших земель зрештою держави, треба оминати творення великих адміністраційних одиниць, у роді тих, про які тепер кажеться, маючи на увазі, нібито з ощадн. причин, получення в одно воєвідство воєвідств львівського, тернопільського і станиславівського"...

Так виглядає ендецьке почуття політичного реалізму! Читає чоловік і з дива очі протирає: „квестія руска", „штучне поняття україньскосьці", „нібито твориться якийсь український нарід" — гей, панове ендеки, в якім столітті живемо та з якого походите ви?!

З другого боку навіщо вмовляти в польський ґряд речей неістнуючих; адже саме дотеперішній стан української проблєми в Польщі є найяскравішим доказом, що польська національна політика відносилася до неї і відноситься, як до чогось зовсім відрубного, зовсім окремого від цілости української проблєми. Тому саме поставлено справу на парадоксальний, самозаперечуючий ґрунт і загнано її в нинішній сліпий кут! Адже прецінь зберігання по нинішній день офіціяльної номенклятури „рускі" є одним із явних показчиків закорінення ендецьких теорій в офіціяльній національній політиці.

Нісенітність виводів „Ґаз. Варш." вразила навіть львівську *„Ґазету Поранну"*. У нинішньому числі з датою 17. ц. м. друкує з цього приводу статтю п. н. „12 літ пошуканок", в якій стверджує цілком правильно, що „одною з головних причин, задля яких український вузол у Польщі такий далекий нині від розплутання" це факт фальшивого підходу до нього.

„Від 12-ти літ шукається, пробується, полемізується, на те, щоби остаточно дійти до пункту, який навіть як початкова фаза поглядів був неправильний".

Навівши один цитат з вище зреферованої нами статті із „Ґазети Варшавскої" як „типічний під цим оглядом приклад", „Ґаз. Поранна" додає від себе:

Оце й мудре слово нині, коли істнує українська література, а 80 відс. виборчих голосів, відданих „русинами", паде на українські листи, яких істотною рисою є антаґонізм супроти „руськости", як етнічного партикуляризму. Нині, коли в Женеві, Льондоні і Парижі — не згадуючи й про Берлін — угощується українських петентів і прихильно розглядається їх скарги, які майже (так делікатно зауважує польський часопис! — прим. Ред.) виринають зі зобовязань, що їх Польща двократно прийняла не на внутрішньому терені, лише міжнародньому. Вкінці нині, коли очі галицьких українців, не вважаючи на все, що там діється, кермуються у сторону Києва, відки вичікують колись вирішення.

Замісць поглянути правді в очі, замилюється очі свої власні і громадянства леґендами, які не мають уже ніякої вартости. Перечиться цій дійсності, з якою радо чи нерадо мусимо рахуватися, і будується концепції, які не витримають першої проби. Бориться анахронізмів зперед десяти літ, коли життя нестримно йде вперед. Коли в такий спосіб схочемо підійти до української справи і на таких премісах будувати її розвязку, не рушимо ані на крок вперед".

— Очевидно, що автор вказав навіть дуже мало арґументів на доказ абсурдальности теорії „малопольскей рускосці", протиставленої теорії „україньскосці". Бо найважнішим арґументом є тисячелітня спільна історія, закріплена ледви 12 літ тому спільно пролитою кровю за спільні національні ідеали.

—o—

Церковні справи.

Візитації униятських парохій на Підляшші.

Катол. Аґ. Пресова повідомляє, що візитатор Ап. Столиці, Преосв. еп. д-р Чарнецький, візитував у днях 20—28. червня ц. р. отсі униятські парохії на Підляшші: Голи, Шустки, Покудів, Полоски, Заболоття, Костомолоти, Тереспіль і Бубель-Павлів Старий. У другій половині липня ц. р. еп. д-р Чарнецький поїде до Риму зі звідомленням про свою працю і про положення унійної місії на північно-західних землях.

Відїзд еп. Ладики до Канади.

„Нова Зоря" повідомляє, що епископ канадійських греко-кат. українців Преосв. Василь Ладика, відвідавши наші василіянські монастирі та знайомих в чині товаришів і інших священиків, виїхав 14. липня зі Львова до Канади, прощаний щиро оо. Василіянами. По дорозі в Бельгії має еп. Ладика перевести вищі священня кількох питомців-бельгійців греко-кат. обряду.

Перед висвяченням ще одного православного епископа.

Варшавська православна ґазета „Слово" (ч. 5.) повідомляє, що в найближчому часі відбудеться висвячення в епископи архимандрита Сави (Совєтова), який буде мати титул епископа люблинського, а одночасно буде вікарієм (суфраґаном) варшавсько-холмської епархії, себто найближчим помічником митр. Діонізія. Архимандрит Сава (Совєтов) молодий, бо має всього 32 роки. Висвячення його, як ми вже вчора повідомляли, назначене на день 22. ц. м. в митрополитальному соборі у Варшаві на Празі.

Недуга митр. Діонізія.

Теж саме „Слово" повідомляє, що митр. Діонізій занедужав внаслідок перевтоми і тому лікарі наказали йому строгий відпочинок впродовж двох тижнів. У часі недуги митр. Діонізія заінтересованих у справах православної церкви приймає з доручення митрополита епископ кремянецький Симон.

—o—

За океаном.

Жіноче віче і „День Матери" у Клівленді, Огайо.

Дня 10. травня відбулося в Клівленді в Українськім Народнім Домі жіноче віче, получене з концертом з нагоди „Дня Матери". Віче і свято уладжено заходом Союзу Українок.

Віче відкрила предсідниця п. Катерина Ділай, а вступне слово виголосив о. сов. Лев Левицький, місцевий парох.

Бесіда о. Левицького, повна патріотизму, зробила на всіх дуже миле враження. При кінці своєї бесіди о. Левицький представив присутнім п. Олену Лотоцьку, предсідательку й організаторку Союзу Українок, яку повитано грімкими оплесками.

Потім відспівали дуети п-а Волошин і п. Вацик та п. Іван Волошин та п. Смільчак. А панна Волошин відспівала ще сольо „Ой пішлаб я на музики".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ЛИПНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З ПРОБЛЄМ ЛІТЕРАТУРИ.

Післявоєнна психоза.

У ріжних принагідних оцінках наших авторів доводилось боронити дуже простого погляду, що вартість твору не залежить від партійної приналежности автора ні навіть від соціяльно-політичних його ідей, висловлених у творі.

Проти такого погляду йшов наступ одночасно від усіх тих критиків, які всі проблеми творчости розвязали своїм політичним „вірую", пересвідчені, що нарід і література дійдуть до найкращих здобутків тоді, коли письменники висловлюватимуть ідеї прийняті ними, непохитними критиками.

Літературних проявів не можна охопити чисто соціяльними чи навіть загальними, абстрактними ідеями. Та з ними і не інакше як з політичними проблемами: чим хто менше знає історію політичної боротьби ріжних народів і держав у ріжних добах їхнього розвитку, чим хто слабше орієнтується в фактах і їхніх причинах, — тим легше може найти на все одну, неохибну раду. Ніхто так часто не сумнівався як фільософи що охоплювали якнайширші овиди явищ, — ніхто не видає таких рішучих осудів як неуки.

Наша література переживає фазу революційної й післявоєнної психози. Більшість наших письменників хоче вести нарід до Обіцяної Землі, у глибокому пересвідченні, що це найсвятіше їхнє завдання. Тому, що раз на кількасот літ трапився в нас такий ґеній як Шевченко, що виконав ролю національного керманича і такий універсальний талант як Франко, що виконав ролю національного педаґоґа — кожний автор, що мріє про славу, хоче їх наслідувати.

Наші критики не ріжняться нічим від запоморочених письменницьких апостолів. Вони поділились на кілька партійних груп, з яких кожна шукає в творах перш за все слідів свого світогляду, зведеного до кількох фанатичних ідей. І в наслідку маємо: критику комуністичну, націоналістичну, католицьку; навіть соціялісти, радикали, гетьманці і всі партійні фронди мають свій ідеольоґічний підхід до творів, усі горді, що „насвітлюють літературу з „ідеольоґічного" єдиного справді ідейного становища.

Першою оманою цих критиків є погляд, що література повинна бути сурмачем їхніх ідей і що вся спрямована в один бік, туди, куди вони хотіли би повести все громадянство разом із письменниками, вона певно довела би до оздоровлення народу. Другою оманою є погляд, що найбільший вплив на суспільність мають твори, які діють так само як урядовий „указ", цензурна заборона, стаття, що взиває до негайного погрому.

Причина проповідницької лихоманки серед нашого громадянства проста: ще не так давно переживали ми добу, коли кожний рядовик міг примхою долі або пустомельщиною добитися становища керманича, провідника, представника, отамана. Манія спасати народ після катастрофи, вказуючи на гріхи своїх ідейних ворогів, панує нині всевладно в критиці літературних творів. Фашистівські, комуністичні та деякі релігійні ідеольоґи впевняють, що майбутність „іде всією силою пари" назустріч їхнім ідеям, а там, де не йде, то жене наосліп у прірву.

Можливе, що нині все людство одержиме успіхами та невдачами своєї праці жде на цілющий землетрус та велику різню, в якій переможці розторощуть усіх своїх ворогів на гамуз і що аж тоді запанує одна ідея Розуму та Справедливости. Та покищо нам здається, що найбільше животворною ознакою сучасної культури є багацтво її світоглядів, змагань, вірувань, можливостей найбільше ріжноманітного, індивідуального розвитку.

Можливе, що вже нашим найближчим нащадкам доведеться чхати на всю Европу і боро-

По тих точках мала відчит п-і Стангричук на тему „Свято Матери“ в українській мові, а п-і Курівчак говорила на ту саму тему по анґлійськи. Слід зазначити, що п-і Курівчак не є українського роду, одначе проте вона не тільки розповіла історію „Дня Матери“, відки це свято взялось і як поширилося, але також представила образ української матери, як її змалював наш безсмертний геній Шевченко у своїй поемі „Наймичка“.

По тих рефератах відспівали дуети панни Волошин і Вацик та Софія Кухта й Анна Кухта. А далі забрав голос адвокат п. Малицький, котрий звернувся з спеціяльним апелем до молоді, взиваючи їх любити і шанувати своїх матерей, а крім них ще й любити спільну матір, нашу Україну.

Потім говорила п-і Лотоцька, котра виголосила головний реферат про Союз Українок, його завдання і ту працю, яку ця організація виконала впродовж свого шестилітнього істнування в Америці. Бесідниця обговорила потребу творення молодечих відділів Союзу Українок, а далі потребу ведення пропаґанди у справі національній, піддержування українських шкіл і допомоги рідному краєві. Зокрема обговорила п-і Лотоцька вагу Медичного Фонду, який має залишити в старім краю поважний слід жертволюбивости українського жіноцтва в Америці. Далі звернулась бесідниця до молоді, вказуючи на День Матері та взиваючи її до орґанізації молодечих клюбів під назвою „Молода Україна“. До молоді говорила п. Лотоцька анґлійською мовою.

Закінчено це свято відспіванням національного гимну.

Авраменко переносить свою школу до Шикаго.

Дня 20. червня відбулося в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку закінчення сезону школи національного танку Василя Авраменка. Хоч була надзвичайна спека й духота, зібралося в салі коло 200 душ молоді і старших.

Після попису дітвори відтанцював балетмайстер Авраменко танок гуцула своєї власної креації, а відтак виголосив прощальну промову, в якій згадав про виступ з балетом в Метрополітен Опері дня 25. квітня, подякував усім, що чимнебудь причинились до успіху, а дальше відкрив свої пляни на будуче.

Довідуємося, що Авраменка запросила українська громада в Шикаго, щоби допоміг їй підготовити виступ з балетом в тамошній опері дня 23. жовтня 1931 р. З уваги на те, що така підготовка вимагає основної праці, Авраменко переїздить у липні до Шикаго, де буде проводити літні курси танку, на які зголосилося вже 275 дітей.

З Шикаго буде Авраменко провадити також приготування до подібних виступів у Дітройті та Клівленді, а опісля займеться іншими місцевостями.

Щойно з весною 1932 р. прибуде наново до Ню Йорку, щоби там викінчити приготування до величавого виступу у спілці з кількома іншими національними групами.

Присутня на салі публика попрощала артиста-балетмайстра оваційно і на знак пошани відспівала національний гимн замісць традиційного „Многая літа“.

Перший дипльомований український артист в Америці.

У відомім Ейлськім університеті в Ню Гейвен, Конектикат, покінчив на днях науку на відділі красних штук українець Іван Пирч та дістав степень Б. Ф. А. (Бечелор оф Файн Артс). Іван Пирч є першим українським студентом що покінчив науку в цьому університеті. Він походить родом з Олифанту і є сином одного з найстарших українських іміґрантів з Лемківщини, д. Дениса Пирча, який від 27 літ живе в Канаді. Нижчі й середні школи покінчив Іван в Канаді. Тут теж скінчив фільософічний відділ у манітобському університеті у Вінніпегу, після чого перейшов на відділ красних штук у Ейл.

Відзначення української студентки.

На шкільнім святі у Веслі Каледж у Вінніпегу 29. травня найвище відзначення в 12 степені за цілий шкільний рік признано панні Ганні Данилович, яка походить з місцевости Риверс у Манітобі.

Вісти з „Рідної Школи“.

Представники „Рідної Школи“ у нового шкільного куратора. Дня 9. червня 1931 р. інтервеніювали в Кураторії відпоручники Президії Головної Управи „Рідної Школи“ у справах: 1) реактивування розвязаних ґімназій „Рідної Школи“ і 2) шикан і перешкод з боку адміністраційних і шкільних властей, з якими стрічаються шкільні і виховні заведення „Рідної Школи“. — Куратор обіцяв усі порушені справи розглянути.

Наука кооперації в „Рідній Школі“. З початком вересня ц. р. зачнеться кооперативний позаочний курс для рідношкільного вчительства, який буде закінчений з кінцем шк. року 1931/32. Завдання курсу поглибити кооперативне знання українського вчительства, що вестиме навчання кооперації в школах „РШ“. („Рідна Школа“, як ми вже повідомляли, заводить у всіх типах своїх шкіл навчання кооперації).

Організаційно-технічну і фінансову сторінку позаочного кооперативного курсу згодився ласкаво взяти на себе Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові.

Справа будови дому українських фахових шкіл „Рідної Школи“ у Львові. Оснований при Головній Управі „РШ“ окремий Комітет Будови Дому Українських Фахових Шкіл „Рідної Школи“ у Львові відбув три засідання, присвячені справі будови торговельної та мужеської і дівочої промислових шкіл „РШ“ у Львові. Вироблення пляну та кошторису тих заведень доручено інж. Е. Нагірному, що вкінці червня ц. р. доставив вже Головній Управі шкіци будинку для тих шкіл.

Ювилейні свята „Рідної Школи“ відбуваються по деяких громадах і повітах з великим успіхом. Однак є великі полоси краю, де ще не початковано ще ювилейних свят. — Прохаємо всі Кружки „Рідної Школи“ і всі українські товариства й орґанізації подбати, щоби в кожній громаді завязався Ювилейний Комітет „Рідної Школи“, зложений з представників всіх тамошніх установ та з визначних осіб, і спільними силами гідно відсвяткувати ювилей „Рідної Школи“ на місцях (концертом, академією, святочною театральною виставою тощо) з доходом на „Рідну Школу“. — Звідомлення про кожне таке свято подавати доконче до Головної Управи „Рідної Школи“ із зазначенням, котрі установи чи які особи найбільше причинилися до успіху, а також подавати дописи до української преси для інформації загалу та заохоти других громад до ювилейних рідно-шкільних обходів.

Фестини і прилюдні імпрези. Згідно з маніфестом всіх українських центральних установ у справі ювилейного року „Рідної Школи“ звертаємося до всіх Кружків „Рідної Школи“, а де їх нема, то до філій і читалень „Просвіти“, Лугів, Соколів, Кооператив та інших установ і орґанізацій, щоби впродовж літніх місяців заялися улаштуванням фестинів, прилюдних руханкових пописів, людових забав та інших імпрез в честь „Рідної Школи“ з цілковитим чи частинним доходом для „Рідної Школи.“ — З кожного такого улаштування прохаємо подати короткий але вичерпуючий звіт до Головної Управи „Рідної Школи“ та допис до української преси.

Жертвенність у червні 1931. В місяці червні ц. р. війшло до каси Головної Управи на потреби „Рідної Школи“ із східно-галицьких повітів 10.495 зол. 34 сот. (найбільше зложили — Львів-місто 7.116 зол. 67 сот., пов. Жовква 3.. зол. 15 сот., пов. Підгайці 312 зол. 51 сот., Львів повіт 279 зол. 07 сот., пов. Перемишляни ... зол 86 сот.); з поза Сх. Галичини з Польщі 381 зол. 95 сот.; із Злуч. Держав 640 дол. (у тому від „Обєднання“ 575 дол.); з Канади 15 дол.; з Франції 351 фр. фр.; з Австрії 2 шел.; з Чехословаччини 6 зол. 48 сот.; від невідомих 1. дол.

Рідношкільні інспектори на відпустці. Подається до відома інтересованих осіб, що інспектори шкіл і захоронок „Рідної Школи“ виїхали на відпустку й особистих інформацій уділюватимуть після свого повороту до Львова від дня 15. серпня 1931. в урядових годинах. Вдивлячись на те, ніякі подання, викази і т. п. в шкільних чи особистих справах пересилати своєчасно просто до Головної Управи „Рідної Школи“, не чекаючи на поворот шкільних інспекторів.

Головна Управа „Рідної Школи“.

Дайте моральну й матеріяльну поміч тим, котрі впали жертвою найвищого громадянського обовязку!

тись за ідеали нової культури: Азії чи Америки, зовсім протилежні до европейських. Якщо ці ідеали підуть по лінії повороту до якнайбільше первісних форм суспільного співжиття, до якнайбільшого вирівнання ріжниць поміж расами, державами, народами й членами всіх суспільних громад, тоді ми, що віримо досі в доцільність і спромогу розвитку европейської культури — програли. Програли так, що навіть не буде можна боронитись. У тій стадії культури, де більшість її членів приймає по волі чи неволі один світогляд, одну ідеольоґію, що покривається з фанатичною вірою, одну форму суспільного ладу — не треба буде ні літератури ні мистецтва ні свободи, що їх творить.

Европа переживає гостру крізу своїх духових довершень, тому, що в ній змагаються розбіжні, ворожі, інколи й посвоячені, течії й світогляди. Та те, що ріжнить її основно від інших типів культур це спромога свобідної переоцінки своїх основ. Чуємо часто від критиків цієї культури, що вона знесилена, засуджена на загибіль своїм роздвоєнням. Та який ідеал дістаємо в заміну за стан цього ферменту?

Одні кажуть: — сильно зорганізовану націю. Націю, що відчуває повну свою окремішність від сусідів і черпає сили до свого розвитку в найкращих зразках своєї історії і найвищих ідеалах самостійности. Ці зразки та ідеали дадуть змогу суспільности плекати національну силу, енерґію й волю. На перепоні до здійснення цієї високої мети, що може обновити „здеґеровану“ культуру стоїть світогляд міжнароднього братерства на основі спільної клясової солідарности. Коли нації зуміють викорінити зі свого ґрунту отруту соціялістичного чи комуністичного руху, тоді ідеали національности можуть здійснитись в якнайкращій формі.

Другі кажуть: — сучасна культура гине враз з перегнилими ідеалами буржуазії. Найкращою запорукою завтрішнього розвитку народів є спільний ідеал тих її кляс, що не вірять у тривкість культури побудованої на національних ідеалах. Перепоною до здійснення ідеалу миру й братерства є інтереси буржуазії й націоналізм ріжних народів, що стає причиною воєн, імперіялістичної політики, неволення слабших і бідніших — сильнішими, багатшими.

Не хочемо передавати того чи іншого світогляду в якихнебудь некорисних для них відтінках, не хочемо зводити їх до примітивних формул — хочемо вірити, що представники кожного з них не тільки безоглядно чесні та щиро зажурені майбутністю народу та людства, але й розумні та досвідчені. Можливе, що образ розвитку, в який вони вірять кращий від їхніх слів — але який напрямок вибрати?

—o—

Студентські справи.

Умовини прийняття на університет С. Б. у Вильні.

Університет Стефана Баторія у Вильні має такі виділи: медичний, фармацевтичний, рільничий, гуманістичний, мистецтв і правничий.

На медицину і фармацію треба вносити подання в днях від 1. до 15. вересня включно. До подання слід залучити свідоцтво зрілости з латиною, метрику уродження, „curriculum vitae“ (власноручно написане) і 1 фотографію, наліплену на поданні, квестіонар (котрий можна набути у возьного при головнім будинку), військовий документ (якщо кандидат є в поборовому віці) і квіт заплачення до квестури 12 зол. за конкурсовий іспит. Ті, що переносяться з інших університетів, мусять мати крім згаданих залучників ще й свідоцтво відходу. Кандидати, що мають бодай річну перерву від хвилі укінчення середньої школи, мусять залучити свідоцтво моральности. Всі вище згадані залучники мусять бути безумовно в ориґіналах.

Конкурсовий іспит на медицину і фармацію відбудеться поміж 18.—21. вересня 1931 р. Вислід конкурсу буде оголошений в деканаті при кінці вересня. До конкурсового іспиту на медицину вимагається знання фізики і хемії з обсягу навчання в ґімназії, на фармацію треба приготовити ботаніку, хемію і фізику також з обсягу навчання в ґімназії.

На виділи: рільничий, гуманістичний, штук красних (мистецький) і правничий треба вносити подання в днях 15.—30. вересня. Всі документи мусять бути в ориґіналах. Документи на згадані виділи найкраще вносити особисто.

Кошти удержання у Вильні від 70 зол. вгору.

За потрібнішими інформаціями звертатися на адресу: Козак Андрій, студ. мед., п. Потhalb... (Залучити марку на відповідь)

ОСТАННІ ВІСТИ

ГОЛОВА УНДО, ПОСОЛ Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ НА ВОЛІ.

В середу 15. ц. м. попол., після 8-ми місяців і 17 днів вязниці, вийшов на волю Голова УНДО пос. д-р Дмитро Левицький, звільнений за кавцією 30.000 зол. Недужому п. Голові лікарі доручили на деякий час повний спокій та продовжування лікування.

Подаючи покищо до відома цю коротку радієву звістку — витаємо Пана Голову на волі, бажаючи Йому швидкого повороту до повного здоровля, яке уможливилоб Йому взяти назад провідну активну участь у громадянському житті.

Одночасно довідуємося, що невдовзі має вийти на волю ген. секретар УНДО пос. д-р Любомир Макарушка.

ПОЛЬСЬКИЙ МАЙОР ШПИГУНОМ.

В суботу 11. липня ц. р. арештовано у Варшаві дипльоматичного майора М. Дембковського, офіцера IV. відділу генерального штабу, під закидом шпигунства на користь одної сусідньої держави. Арештування наступило щойно по двотижневій обсервації.

ПЕРЕД ІНФЛЯЦІЄЮ В НІМЕЧЧИНІ?

В Берліні сподіються нових розпорядків уряду в справі покриття банкнотів до висоти 33 відсотків. Якщо такий розпорядок появиться, тоді наступить негайно емісія 1 міліярда марок. Банки вже в четвер 16. липня ц. р. будуть відчинені і будуть виплачувати, але мабуть частинно. Також сподіються, що бувший президент Державного Німецького Банку д-р Шахт обійме становище президента на місце д-ра Лютера.

Підвищення дисконтової стопи в Німеччині.

Генеральна Рада Нім. Державного Банку підвищила від четверга 16. липня ц. р. дисконтову стопу з 7 на 10 відсотків, а льомбардову з 8 на 15 відсотків. Тому то покриття Нім. Державного Банку зменшиться в золоті і девізах нижче 40 відсотків.

Пів міліярда долярів.

В четвер 16. липня ц. р. кінчається мораторія, уділена німецьким урядом банкам. Одначе каси банків будуть виплачувати лише деякі зобовязання, а в першу чергу належитости службовиків. Німецька преса повідомляє, що Німеччині конечні негайно кредити у висоті пів міліярда долярів. Тому сподіються, що канцлер Брінінг оголосить політичну заяву, в якій зазначить, що Німеччина буде провадити мирну політику і буде змагати до господарсько-фінансової відбудови держави. Ця заява буде політичною гарантією для держав, які можуть признати кредити Німеччині.

Банки в Данціґу замкнені.

Банки в Данціґу стоять у тісній звязи з німецькими. Тому по замкненні нім. банків, замкнено теж нім. банки в Данціґу. Лише польські банки далі доконують виплат.

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ УГОРЩИНИ.
Біржі замкнено на три дні.

Катастрофальне положення в Німеччині вплинуло теж відємно на господарське і фінансове положення в середущій Европі, в першу чергу на фінансове положення Угорщини. Тому в середу 15. липня ц. р. замкнено біржі на акції і девізи на три дні. Промислові круги занепокоєні. Домагаються від народнього банку щоб уділив грошей, конечних на платні.

ВІДКРИТТЯ КОРТЕЗІВ В ЕСПАНІЇ.

В середу 15. липня ц. р. відбулося святочне відкриття перших республиканських кортезів (парляменту) в Мадриді серед загального ентузіязму. По відкриттю кортезів дефілювало військо перед урядом і послами.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 9·15·00—9·16·00, канадійський долар 9·05·00—9·06·00, чеська корона 0·26·33—0·26·56, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·25 0·05·30 французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінгів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 0·00·00—0·00·00.

Золото: 20 корон 36·80·00—37·00·00, 20 франків 35·00·00—35·20·00, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 47·00·00—47·20·00.

Срібло: Австрійська корона 0·36·00—0·36·50, 5 австрійських корон 2·00·00—2·10·00, австрійський фльорен 1·00·00—1·05·00, російський рубель 1·60·00—1·65·00 копійки за рубель 0·80·00—0·85·00.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 15. VII. 1931 р. масло експортове пріма 3·40 зол., масло десерове пріма 3·30 зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·00 зол., копа яєць 4·40—4·50 зол.

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла“.** Попереднє число „Діла“ зайняла поліція наслідком конфіскати двох місць у посмертній згадці про бл. п. Григорія Шмагалу. Є це 37 з черги конфіската „Діла“ в цьому році.

— **Новий аптикарський розпорядок.** З днем 26. липня ц. р. буде обовязувати новий розпорядок міністерства внутрішніх справ про видавання ліків з аптик. Всякі рецепти, записані лікарями, аптики будуть затримувати і видаватимуть тільки відписи. Розпорядок має на меті контролю продажі деяких специфіків.

— **Град.** Страшна градова буря навістила 4. липня ц. р. веч. громаду Шершенівки, пов. Борщів. Град величини гусячих яєць знищив всі землеплоди до тла. Побитих багато птиць, заяців і лисів. Тільки двори були обезпечені від граду, селяни стратили все живо. — Градова буря навістила 15. ц. м. перемиський повіт.

— **Жертва купелі.** В Дністрі коло Устя Зеленого, пов. Бучач, утонув 10. ц. м. Борис Мурій, студент III. року богословської академії. Купався в товаристві і перепливши ріку геть і назад, наслідком серцевого удару пішов на дно. Ніякі ратункові засоби не помогли. Смерть ідейної людини, відомої в широких колах громадянства з найкращого боку, викликала щирий жаль серед довколишнього населення, яке вшанувало його память масовою участю в похороні.

— **Всюди редукції.** В нинішніх важких часах не оплачуються в Польщі не тільки залізниці, але й авіяція. Після редукції багатьох залізничих потягів приходить черга на літаки. Від 1. серпня ц. р. літаки польських летунських ліній „Льот“ будуть курсувати не щодень, як досі, але що другий день.

— **Каси Хорих** у цілій Польщі виказують великий дефіцит, що повстав наслідком залеглих вкладок. Обчисляють його на 284 міліонів зол. Положення погіршується з кожним днем, бо число обезпечених меншає. Все те наслідки загального зубожіння населення. Управа варшавської Каси Хорих рішила обнизити лікарям на 20 проц. винагороди.

— **Автомобілевий рейд артисток і артистів театру „Кві про Кво“.** В четвер 15. липня ц. р. відбудеться автомобілевий рейд артисток і артистів театру Кві про Кво трасою зі Львова до Трускавця і назад до Львова (256 км.). Зі Львова виїзджають артисти і артистки на 8 самоходах, в четвер в 8. год. рано з Марійської площі. Самоходами кермують лише артистки і артисти. До Львова вертають в 6. год. пополудні. Вечором у Великому Театрі розділять побідникам нагороди.

— **Комуністичний посол Ткачук,** за яким влада розписала стежні листи, утік за границю. Він переодягнувся за жінку і перейшов лісом до Німеччини.

— **Самогубство. Влад. Прокопович,** занятий у військовій кооперативі в Перемишлі, застрілився, вернувши з відпустки.

— **Дротяні перегороди над Дністром.** Радянська влада поробила здовж берегів Дністра дротяні перегороди, щоби перешкодити масовому переходові людей, що живуть в т. зв. радянській молдавській республиці, до Румунії. Пограничній сторожі приказано розстрілювати на місці всіх утікачів із Радянщини, приловлених над рікою.

— **Врожай на овочі** заповідається цього року дуже добрий. Найкраще представляється стан черешень, добре грушок і сливок, найгірше виглядає урожай яблок. Наслідком спеки овочі достигають на 10 днів раніше, ніж звичайно.

— **Летунська катастрофа.** Біля Алябіна оподалік Москви упав радянський літак, в якому згинуло кілька визначних радянських осіб, а саме заст. шефа штабу „червоної армії“ Тріяндафілов, управитель уряду механізації Коломовський, член штабу „червоної армії“ Аркадієв і чотирьох інших.

— **Бандит у жіночому одязі** напав на касієра тартаку в Загжанську коло Келець і стрілявши до нього двічі з револьвера, видер йому з рук пачку, в якій було 3000 зол. самим металем. Заалярмована поліція пустилася за ним навздогін, а тоді бандит кинув тяжку пачку, стрілив ще раз до касієра, якого положив трупом на місці і втік у ліс. Досі його не зловили.

— **Замах на касу.** Два селяни зі села Шершеновець, пов. Борщів, Кирило Стусик і Ілько Король при допомозі третього спільника з гусятинського повіту задумали ограбити Українську Касу, що міститься в домі місцевого пароха о. Михайла Дроздовського. Бандитів замкнено до борщівського арешту, з якого вони незабаром утікли.

— **Про незвичайний випадок** повідомляють зі села Шиманова на Волині. Жило там двох ганлярів безрог у великій незгоді. Один із них, Симон Борухін рішив спрятати зі світа свого конкурента Качку. Пішов до сусіднього села і намовив одного селянина, щоби вбив його ворога, даючи йому за те 500 зол. Селянин згодився, але коли приїхав до нього Качка, оповів йому про все. Качка постановив пімститися. Попросив селянина, щоби сказав Борухінові, що його вбив і закопав у полі, а сам поїхав до рабіна і все йому розповів. Рабін покликав карткою Борухіна, що Качка кличе його на суд. За кілька годин приїхав Борухін, але зі страху напів живий. Довідавшися від рабіна, що „дух убитого Качки“ кличе його на суд, почав тремтіти і не міг добути зі себе слова. Нараз за дверми відозвався голос „убитого“: „Симоне, чому ти казав мене убити?“ Борухін захитався як пяний і впав на землю. Страшний суд рабіна позбавив його розуму. В тяжкому стані відвезли його до шпиталю.

— **Дорогоцінну памятку** для всього християнського світу переховував від 1914 р. якийсь Фінікс Банк у Ню Йорку. Є це „Велика Антіохійська Чаша“, як звичайно називають „Святою Чашою“ і з якої Ісус Христос, як передають, пив вино і давав своїм апостолам вчасі Останньої Вечері в місті Єрусалимі перед своїми муками. Ту чашу відкопано в 1910 р. під руїнами великої християнської святині в місті Антіохії, в Малій Азії, а святиню будував ще в четвертому століті візантійський цісар Константин. Святиню збурив землетрус в 526 р. після Христа і під звалищами лежала чаша погребана аж до 1910 р. Знавці археольогії вважають ту чашу за автентичну чашу з Останньої Вечері, дарма що незвичайно важко цей факт доказати. Вона складається з меншої срібної чаші, а довкола неї зверхи додана пізніше неначе для охорони друга срібна позолочувана чаша з богатими різьбами. На тій верхній чаші находяться різьблені образи 10 апостолів та два образи Ісуса Христа. Один образ представляє молодече лице Спасителя, а друге Його образ в дорослому віці. Чаша має бути перевезена до музею Лювр у Парижі.

— **Так як у нас.** Вчасі жіночого зібрання жидівських чоловіколюбних товариств виголосили цікаві промови суддя Проскавер і міський суддя Корриген. На підставі своєї обсервації в суді Проскавер прийшов до висновку, що молоді люди, дівчата і хлопці, допускаються злочинів не так в приступі пристрасти, як в погоні за грішми. І це роблять не умовоупосліджені, але інтеліґентні молодці, навіть з певним образуванням. Корриген завважив, що чоловік допускається злочину тим частіше, чим тяжче йому повязати кінці до купи.

—o—

З театру.

ТЕАТР „КВІ ПРО КВО“ з **Варшави. Ревія „До побачення“.**

Ця третя з черги програма краща за дві попередні; дотепніша, багатша на жанрові образки. Тузи та зірки ансамблю мають ролі найбільше характеристичні для свого таланту. Такі сценки як „Олесь“, „Курцшлюс“, „Руки до гори“, „Байка“, „Притча про чесного книговода“ незрівняні своєю „моральною наукою“. Погожельська, Димша, Фукс, Калінівна, Лявінський мали в собі стільки гумору, що освіжили ним важку атмосферу канікули краще як учорашній рясний дощ.

М. Р.

Не забувайте про тих, що в боротьбі за кращу долю Народу стали інвалідами. Жертвуйте в хосен українських інвалідів!

Дописи.

ПІДЛЮТЕ. *(Кліматична станція для дівчат на Соколі).* Українській шкільній молоді треба дати змогу побути на лоні природи й набрати фізичних і духових сил до дальшої важкої праці. З цією метою утворило Українське Гігієнічне Товариство кліматичну станцію в Підлютім на Соколі для дівчат на місяць липень і для хлопців на серпень. Як відомо, на Соколі є доцільні забудовання з обстановкою, побудовані частинно коштами Ексц. Митрополита Шептицького, а частинно коштом українського громадянства. Транспорт дівчат відїхав туди 2. липня і вже два тижні перебуває там високо серед запашних смерекових лісів, над хрустальними водами Лімниці в розкошується, впиваються ароматом цвітистих полонин. Про гігієнічний та лікарський бік кліматичної стації подбало Українська Гіг.

Т-во, про педагогічний нагляд та опіку подбала „Учительська Громада“ а саме: лікаркою є д-р В. Крушельницька, а опікункою дир. С. Федорчакова. Реґулямін занять ріжнородний, нетомлячий, а до того вповні бере під увагу фізичні і душевні потреби молоді. Для ширшого загалу певно буде цікавий розподіл часу, тому подаємо його в цілости: год. 6.30—7 вставання, 7—7.30 миття і одягання, 7.30—7.40 молитва, 7.40—8.30 сніданнє і відпочинок, 8.30—10.30 прогулька, 10.30—11 друге сніданнє, 11—12.30 купіль у воді і на сонці, (як погода прогулька від 8.30—12.30), 12.30—15 обід і відпочинок, 15—16 виклад, 16—16.30 підвечірок, 16.30—18.30 гри, забави, ев. купелі, 18.30—19 свобідна гутірка і хор, 19—20.30 вечеря і відпочинок, 20.30—21 молитва. Харч обильний і здоровий. Особливу увагу звертається на особисту гіґієну і мешкання, що буде гарним зразком для дальшого життя молоді і безперечно піднесе стан її здоровля. При тому всьому гарний, веселий настрій в молодих гуртах впливає дуже додатно на психічну сторону учасниць. Молодь одушевлена, просто розентузіязмована, всюди гамірно, живо — рух і життя пульсують на кожному кроці. Дні перебуті у кліматичній стації дівчата певно зачислятимуть до найкращих та найщасливіших у їхньому житті та відчуватимуть велику вдячність для своїх батьків, що післали їх на Сокіл. *Гість.*

СПОРТ.

Недільні змагання.

В найближчу неділю (19. ц. м.) відбудуться такі змагання за мистецтво львівської А-кляси: Світезь—Україна (відплатні) і Гасмонея—Ресовія у Львові, а в Перемишлі Польонія—Поґонь (Стрий); крім цього II Сокіл—Лехія I Б і Поґонь I Б — Ревера. — У рямках мистецтв Ліґи грають: Леґія—Чорні у Варшаві і Лехія-Варшавянка у Львові. Змагання Поґонь—Гарбария відложено на неограничений час.

Спортове життя в Сокалі.

Українське спортове життя в нашому місті було ледви видне. Не дуже так давно український спортовий кружок „Пролом“ у Сокалі розвивав доволі живу діяльність, але якось швидко все те застановилось. Вносили ми двічі статути спорт. т-ва „Пролом“ до затвердження, одначе львівське воєвідство їх оба рази відкинуло. Щойно недавно відновили ми при „Українській Бесіді“ спортову секцію, яка відразу дістала відділи: копаного мяча, відбиванки і легкої атлетики. Дружина копаного мяча вже й розіграла 5. ц. м. перші тов. змагання з жидівським клюбом „Ютшня“, які покінчилися ремісово 1 : 1 (1 : 0). Коли зважити, що наша дружина грала, можна сказати без ніякої підготовки, то той вислід слід уважати цілком вдоволяючий.

ДРОГОБИЧ. РОПНИК (Борислав) — Т... (Дрогобич) 2 : 3 (0 : 3).

Змагання ці розіграно в Дрогобичі. Дружина Ропника програла через невмілу оборону воротаря в першій половині, який пропустив у тому часі три ґолі, легкі до оборони.

Програна чеських дружин в Італії.

В мин. неділю програла праська Сл... змагання за чашу середущої Европи з Ромою в Римі 2 : 1 (1 : 1). Наслідком цього Сл... відпала від дальших розгривок, а Рома вийшла до півфіналу. Одночасно також праська Спарта програла також змагання з мистцем на рік Ювентус у Турині 2 : 1 (1 : 0). Відплатні змагання цих дружин будуть розіграні в Празі. На оправдання програної Спарти вказують на те, що ця дружина приїхала на змагання просто з Данії, де знова протягом 17 днів зіграла 8 змагань (з яких 7 виграла!), а в Турині прийшлось їй грати в температурі 3... ступенів. Після холодної Данії такої спеки не видержали і тому переможцями вийшли італійці.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 16. липня, година 8·— вечором Ревія: „До побачення“. (Знижки важні)

Пятниця, 17. липня, година 8·— вечором Ревія: „До побачення“. (Знижки важні).

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Четвер, 16. липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя“, водевіль Крумловського. (Знижені ціни)

Від пятниці 17. липня ц. м. нечинний.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Син богів“.

КАСІНО: Звукові фільми „Уста ніколи не цілувані“ та Кен Мейнард.

КОЛЬОСЕИ: „Роман над Ріо Ґранде“ та „Білі індіяни“.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Світла і тіні материнства“.

МАРУСЕНЬКА: Звукові фільми „Весна в Пратері“ та „Воздушні пірати“.

ОАЗА: Звукова фільма: „Чотирьох чортів“.

ПАЛЯС: Звукові фільми „Остання карнавалова ніч“ та „Пісня його серця“.

ПАН: Звукові фільми „Залога смерти“ (Л. Вольгайм) та Бастер Кітон.

ПАСАЖ: „Серце магараджі“ та „Помста за зневагу“.

ХИМЕРА: Звукова фільма: „Тройка“ (Ольга Чехова).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УПХА: „Люди без називська“ та „З вітром на перегони“ (Г. Ґібсон).

Програма радіо.

Четвер, 16. липня 1931 р.

Братислава (278,8) 12·30 Популярний концерт радіоорх. **Берлін** (419) 16·00 Концерт солістів. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. **Прага** (486,2) 19·05 Російські пісні. **Рига** (524,5) 19·10 Симфонічний концерт. **Будапешт** (550,5) 17·00 Угорські пісні. 18·30 Концерт міської орхестри. **Кенігсберг** (217,1) 20·10 Хоральний концерт. **Брно** (341,7) 21·00 Симфонічні танці. **Гамбург** (372,2) 20·45 „Доктор Клявс“, комедія. **Бресляв** (325) 21·00 Камеральний концерт. **Міляно** (500,8) 20·45 „Іріс“, опера Масканіє. **Відень** (516,4) 21·05 Гайден, квартет. **Харків** (937,5) 19·00 Симфонічний концерт. 20·30 Концерт. **Париж** (1724,1) 20·45 Концерт.

Пятниця, 17. липня 1931.

Кенігсберг (217,1) 11·30 і 13·20 Ґрам. плити. 16·00—16·35 Російські пісні. 20·15 Концерт радіоорх. **Липськ** (259,3) 16·00 Німецька музика. 19·30 Хоральний спів. **Братислава** (278,8) 18·00 Мадярська музика. **Штрасбург** (345,2) 19·00—19·30 Легка музика. 20·30—22·30 „Сібулет“, оперетка Гана. **Льондон** (356,3) 11·00—11·30 Телевізія системою Бірда. 21·00 Камеральна музика. **Штутгарт** (360,1) 20·30 Концерт фільгарм. орхестри. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. 21·00 „Ернані“ опера Верді. **Берлін** (419) 21·15 „Що будоб, якби“, веселий вечір. **Рим** (441,2) 21·00 „Ґраф Люксембурґ“, оперетка Легара. **Прага** (486,2) 19·55 Дута орхестра. 21·30 Віолінова музика. **Відень** (516,4) 20·10 „Буря в музиці від Ґлюка до Ваґнера“, концерт віденської орхестри.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 16. липня 1931 р.

Львів (380,7) 11·58 Час з Варшави. 12·10 Концерт з грам. плит. 13·10 Метеор комун. 14·50 Господ. комун. 15·10 Музика з грам. плит. 15·25 Відчит з Варшави. 16·00 Музика з грам. плит. 16·35—17·10 Трансмісії з Варшави. 17·35 Відчит з Кракова. 18·00 Концерт з Варшави. 19·00 Всячина. 19·20 Концерт віольонч. 19·50—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·30 Концерт з Вильна. 23·00—24·00 Музика з Варшави.

Пятниця, 17. липня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Сиґнал часу з Варш. 12·10 Музика з грам. плит. 13·10 і 14·50 Комунікати. 15·10 Концерт з грам. плит. 15·25 Відчит. 15·45 Комунікат з Варшави. 16·00 Грам. музика. 16·30—17·10 Трансмісії з Варшави. 17·10 Авдиція для хорих і концерт. 17·35 Відчит з Кракова. 18·00 Легка музика з Варшави. 18·40 Фортепян. 19·00 Всячина. 19·20 Господарський огляд. 19·40 Почтова скринька. 19·55—20·15 Трансмісії з Варшави. 20·10 Концерт з Варшави. 22·00—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·30—24·00 Музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

КОСІВ:
16/VII. „Паяцик“.
17/VII. „Жінка, що вбила“.
18/VII. „Життя Парижа“.
19/VII. „Гетьман Дорошенко“.
З Косова їде театр до Кут.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

КОРЧИНА:
16/VII „Циганка Аза“.
17/VII „Вій“.
18/VII „Маруся Богуславка“.
19/VII „Воскресення“.
ЕДЛІЧІ:
20/VII „Маруся Богуславка“.
21/VII „Вій“
22/VII „Циганка Аза“.
23/VII „Ой не ходи Грицю“.

На осінній сезон у Галичині. Театр обїде більші міста з найновішими штуками: **„Бар Кохба“ опера, „Ленін“ драма і „Сорочинський ярмарок“ оперетка.**

Подяка.

Подобалось Всевишньому забрати до Себе нам найдорожчого сина та ... Бориса Мурія студ. III. р. Акад. ... у Львові. Ненадійно покинув Він ... найшовши смерть в обіймах гарного зрадливого Дністра, діставши ... серпня. У першій мірі щире Спаси-Біг Отцю пароховi Устя-Зеленого о. ...еві Гаврищукові, — що занявся бе... ресовно тлінними останками ... цвіту-життя похоронами як і ... дечними горячими словами бодрив ... сестрі Марійці яка вспіла ... ти на самі похорони. Нехай Всевишній нагородить Йому за це, бо слів ... Тобі Костику дорогий, що відчув ... зі своєю родиною цей удар не ... нас, дякуємо стократно за труди ... і потіху. Всім Вам Товариші Пов... а спеціяльно Тов. Меленюкові, які ... пропали Його над могилою чи ... вили нам співчуття, на цьому міс... ро дякуємо. Щира дяка Вп. Д-рові ... кові і Вп. М-рові Одесницькому, які ... дали зусиль щоб врятувати потапаю... Сокола. Всім вірним які зі сльо... в очах численно провели Його на ... супочинок дяка многократна. Дяка ... спевним Соколам за вінок і пісні ... бив Він так співати щира подяка ... — Всім щире Спаси-Біг. І Ви ... Вами там перед Богом! Він усе ... щиро любив — Любив землицю ... бідну. Він вже спить... про долю ... їни снить! — Тяжким і невтішним ... рем прибиті Родичі й ро...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок ...